

ગુણશેખર તાઆમ

યાને

ચીજેકા હુન્નૂમ.

ઉપાવી પ્રસિદ્ધ કવિ.

શા. મગજદાસ જોષીતારામ બુકસેલર,

ક. રીચીરોડ

અમદાવાદ.

શ્રી ચીમનલાલ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ—અમદાવાદ.

કીંમત ૪ આર આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૭૩૪

૬૪૬૮:૧ ૧૬૮

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૭૩૪

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ઓલખાને તા. ૨૫.૫.૫૮

વિષય ૬૪૬૮:૧ ૧૬૮

ગુલશને તાઆમ

યાને

ચીબેકા હુનૂમ.

૧ ખુને નાહાકે.

દાવર દાદાર કાદીર સતાર દાતાર આલા કેબાર,
ગફ્ફાર જબ્બાર એતોરી ગુલકારી પેવારી બલહારી
આલમ પર મરદારી જાયમકી કીરતારી તાપર વારી
પતીત તારે લાખોં રખ શરય ધરમ રાખો, ધીનતી
તોરી હાં કરત મીલનર નારી

૨ ખુરશીદે જરનીગાર.

બાતોમેં ધાતોમેં માતકર ડાલા પ્યારી અખીયોંમે;

બહુબાર

બડ આમીલહો કામીલ હિસતાબ

અજવાહ સાહેબ મય હું તુમસે કમતર.

ઉસ્તાદે કામાલહો તુમ મુજસે બહુડકર

દીલમે ગએરોં કીલગી હુયે. મુહસે મેહીરકી બાત

ચાર દીનકી ચાંદની હુયે કીર અધેરી રાત

તોપે વાઈ તન મન પ્યારી બાન સદા;

દીલમેં તુહી મેહરે મુનવ્યર હુય રોશન,

૩ અસીરે હીસે.

મજહૂ દેતેહંય કયા ચાર તેરે બાલ ધુધર વાલે.

નીકલી મેરે દીલસે આહ બતાયા વોહ રસ્કે સાહ,

કયા દુશ્મનકે હમારાંહ, દોનો હાથ ગલેમેં ડાલે-મજા

પહેલેથી મુજસે તકરાર અજબું કયું કરતા હય પ્યાર

અખ તેરી તરફસે ચાર મેરે દીલમે પડ ગયે છાલે મજા

તેરી ભવે હય યા સમશીર તેરી ચીતવન હય યા તીર

હય આંખે ખુતે બે પીર યા હયજર ભરે દો પ્યાલે-મજા

કોઇ દમકાહું મેહમાન, એક નજર ધર લીજાન.
મેરી આંખો કે કુરખાન, એ મુંહ ફેરકે જાનેવાલે,

૪ ભુલભુલમયાં

દીલદાર યાર છએલાસે નયના લગાએ;
નયનાં લગાએંગે સયના લગાએંગે,
યાર મેરા આલા જોખન મેરા ખાલા.

સુરત મોરે સૈયાંકી મનકો ન ભાએરે,
ખાત મોરી લોલી ઉમરી કએલી.

અખ આંખ માર ગબડસે નયના લગાએંગે.

દીલદાર૦

૫

હરીશ્ચંદ્ર.

અરે નાદાન, અરે બે ધ્યાન, જરાતો માન, જરાતો માન,
ન ખોતું જાન, નહો હયરાન જરાતો માન, જરાતો માન,
કયેસી રાની કયેસી ખાની કયસે લાલાજી કે લાલ.
ખાતેં તેરી લમળી ચૈરી ખાકી સુખા જય ગોપાલ
રૂશીકા માન જોતું ફરમાન તો હોઈસ આન તેરા કટ્યાણ.
અરે અગ્યાન નકર હયરાન, જરાતો માન, જરા તો
માન કયેસી.

૬

લયલા.

નજરીયા મીલાયે જાવોરે મોરે સૈયાં.
અંદખદન મીગલોચનીરે મુઠી અંગ રામાય
પ્રેમદાડ પીછયેરે ઉમંગ રંગ મનસાય,
છયવ સીપૈયા કનૈયા સાંવરીયા કમરીયા,

૭

આયાં કરો ધધરલી, મેરીજાં કલી કલી
નીકલે હમારે દીલકાલી અરયાં કલી કલી આયાં
ધરા ખુતકે ધરકમે મુઝે બે રૂપ છા રહા
હીંદુ બનેહે રોજ, મુસલમાં કલી કલી આયાં
જો મેરે આનેકા કહી ધનકારહે અગર
ખતતો લીખા કરોકે માહે તાખાં કલી કલી આયાં
પુજા સબે વીશાલમે શીર આવોકે મેરે ધર
કુચ સોચ, સોચ કેહને લગે હાં કલી કલી આયાં

(૪)

પાત્રોનાં ગેસુએ કોઈ કાલી બંસાકે હંથ
હયરાં કરીંગે રોજ પરેશાં કલ્હી કલ્હી આયાં
૮ બજમેકાની.

ગારે ગારે ગાલોંમે શ્યામ મનવારા પ્યારા જગસે ન્યારા.
સુંદર કમર મીંગસા રંગકર અંગ સંગકર ઝલકઆલા.
અયસા ગુન પાએ જગત કહાં, મોહે ચાલ પીઆકી
અનોખી સમા ગઈ,

પ્રાન ગએ પરમાતમા લાગે નયનાં બાન.
છતરપત હય તુમ બીના દરસ દીખાઓ આન;
અનોખી સમા ગઈ,

પ્રાન ગએ પરમાતમા લાગે નયનાં બાન.
છતરપત હય તુમ બીના દરસ દીખાઓ આન;

૯ ખુને નાહક
નાચેં ગાએં નારી પ્યારી ચલો બારી બારી જાએ
હમ જાએં બલહારી પ્યારી ચલો બારી બારી જાએ.
બાગમે હય ફુલ ખીલે પ્યારી મય વારી,
હરમુ હય બાદે બહારીરે ધુમ ગુમ દેખેં ગુલોંકી શાના
સયરે ચમન ગુલ ગુલશન હય સોહાના લાલા,
ગુલલાલા મતવાલા હય આલા.

૧૦ ખુરશીદે જરનીગાર.
બારા જાબનવા પ્યારી સુરતીયાં, દેખું તો છયાં લલ-
ચાવે, મોરીબન.
હંચી અઠારીયાં ચંદનકી બરીયાં ચહકું તો છયાં ધખ-
રાવે ઉસ.

ગહેરા સા કુવા પતાલ જલ પાણી, ભરું તો છયા
ધખરાવે મોરીબન.

૧૧ બુલબુલધયાં.

વારી જાઉંરે સાંવરીઆ તોપે વારનારે.

તન મન ધન સખ તોપર વારું,

ધરંદર જર સખ તોપે નીસારું.

કબ તક કાતીલ બનકર અંજર મારનારું,

દીલનાદાં કે હમ સમજાએ જાએંગે.
 હીજરમે છાકે જાનચલી હય,
 નવોહ અહેલે સીતમ ખુલવાએ આએંગે.
 સજત પથ્થરમે છયાદા હય તેરા દીલ કાતીલ,
 હુઈ આશાન નાજબાજકી મુશકીલ કાતીલ.
 ઉફરે બેદર્દ સીતમ પેશાએ જાહીલ કાતીલ,
 નકીયા જખ્ખા ગયા છાકે ખીસમીદલ કાતીલ.
 દહેન જખમ પુકારા કીયા કાતીલ કાતીલ,
 કીસે જખમે જગરકે એહ ચરકે દીખાએ જાએંગે.

દીલનાદાં કે ૦

જવાં દુલાપે હુ'મય નીસાર મુવે ખુસદમે હુ'મયનીસાર
 તેરી મેરી જોડી બની મજેદાર અંધીકાંની જોડી બની
 મજેદાર.

શાદી કરંગા ઘોડે ચહુડંગા ફીરના કરંગ તકરાર
 મુજે બાલી બનાદે જુદે મંગાદે સાડી દીલદે
 તું ચોલીકે સાથ.

તુજે બાલી મંગાદુ જુદેલી લાઉ જુતા ગઠાડ મય
 માચી હાથ.

અલી લાઉ અલી લાઉ લાઉ જાનશાદીકોકરે ચકરાર
 ૧૪. મુરીદશક

જુદી પીલાકે લુભાગયા કોઈ મુઝે
 બડી સવેરે જો કોઈ જાને વાકીલ બડીંટ
 ઉતચીરધયા ઘોહ પહેચાને ગીરી સડક સેંધટ
 સવેરે ફેર જનેગી,
 દુસર પહેરે જો કોઈ જાને વાકે લખે કાન,
 તવા કટોરા બેચ ડાલકે ઘર લોટે પર દયાન
 સવેરે ફેર જનેગી;

તીસરે પહેરે જો કોઈ જાનેજુ' લાદવકી કીચ
 ધરકે જાને મરગયે ઓર આપનસેકે બીચ સવેરે,

ચવથે પેહરે જો કો છાને બંન્ધ્યા આપહી આપ
બેજોર બેસુસરે કેહો છે બંન્ધેકો આપ. સવેરે

૧૫ હું રનઆરા.

કમર ખસ ખા ગઈ હુમરે હલકાન

બદન દુખતા હયે બદન દુખતા હયે હુમમએ

હયેરાન કમર,

સજન મેરે હાથોકે દાખ જરા પએરો કો દાખ કહી

જુનાન દેખ મેરી જાન-કમર,

ઉઠે મેરી હડડીલી તોડ ડાલી,

પસલી મરોડ ડાલી ઉસટી જુ'જોડ ડાલી જાન-કમર

૧૬

બજમેકાની

મોહે રેશમકી સાડી દીડાઓ,

સાડી દીડાવ ચોલી પહેનાવ એ ધનીયા દુકાની

યાપે મોહલે જાવ.

ગોઠા કીનારી દહેલીસે મંગાદા.

લાદોગે નાયમ કુરખાન હાં હાં મેરોજન એક વાર

સાડી લાદો ચોલી લાદો ફીર બોસા માંગા,

ચલો મારકીટ આવ પહેલે પછરો તો દીખલાવ.

ધાસ પાછ નહી ચાર મારવાડી દે ઉધાર તોહો

ધ્યારકી બહાર લાવ.

૧૭

ગુણ સુંદરી.

કાંતિ ખુખાર હયે માશુકકે કહેલાને વાલે;

સુરત ચમકાને વાલે રંગત ઝમકાને વાલે,

આકૃતકે ખાને વાલે જાલીમ તરસાને વાલે;

લેકર દીડ હાથમે દીલદારસે ફીર જાને વાલે, કાં

માડીકે બાગમે કયા ફુલ હયે સામ ડાલી ડાલી

વાલોને શાનસે કયા બાગમે હરિયાલી ડાલી,

ગાલ હયે ગુલકે જયસે ખાલ શુગુલ કે જયસે.

જાવ ગેશુકે કયેસે ચાલ આહુકે અયશે,

સુરત પ્યારી રંગત ન્યારી હીકમત સારી.

તેરી જારી, એ કુદરત દિખલાને વાલે, કાંતેલ.

ગારે મુખપર તનમન ધન બલહાર કીનારે,
 તોરે કારન બનુંગી ગાવાલની,
 ધરં ગાગર નર નાગર દધ ભરકર સચ્ચોખાર,
 મરથે ગાગર મારે ચૈર પાંડિમે પચ્છેજન શોહ,
 આંખ અંજનકી ઝલક હાતમે કંગન શોહ;
 અચશો રૂપાપીયા મુખ રાજ કરે તન મનમે,
 જયશો આનંદ કરે નંદકુંવર સખીયનમે,
 ચાલે ઢાલે છલે બલકી ચલકર કહુંગી બોલ,
 હરખાર કાહુ દુધલે દુધ.

તુમને હમારે ઇસ્કીકી લાગી રહી હુઈ (૨)
 પહેલી કસુર હમશે દે અખતક હુવા નહીં,
 હમને તુમારે વાસ્તે કયા કયા કીયા નહીં. તુમને.
 આતા હું બરી દુરશે આતા હું મલકયા,
 ચપેકી કળી તોડદે દેતા હું દવઈયાં
 ઇસ્કકે ગોલે બનાકે બાંમથે ફેંકા કરં,
 હું મુજે દેખે નહીં મેં તુજે દેખા કરં તુમને,
 દારતી કરના અસરીફશે કમજતશે નીલતી નહીં.
 ચારકી આર હે પીતલકી બોહુ છુપતી નહીં,
 પ્રીતમ બસતહે પહાડથે હમ જમના કે તીર,
 અબકા મીલનાં કહાલુહે પાઈં પડે જંછર તુમને.
 ગઠકી બાંધી ફુલકી ગઠ પવનશે ફુલ
 તન મનકી ગાંઠ ખુલ જઈ જખ આખર ફુલકી ફુલ,
 કયા સ હુકા ઓઠણાં છુપ પડે રંગ જાય,
 પરાંઈ સેયાંકી પ્રીત ખુરી ભાર ભથે ચલ જાય. તુમને.

તુમશે લાગી નજરીયાં હમારીરે.
 યાવદથે તુમ ન આપેતો કુચ્છ હમ ન મરનથે,
 કેહેનંકા બાત રહે ગઈ આર દિન મુજર ગથે.
 પ્રેમ પ્રેમે નચાહુ દુનિરવાને દહરમેં,
 હમના સજર હથ ખાજશે બે બેસમર ગથે.

કચું ન લીની ખખરીયા હમારીરે
કરે નયનોયે દોનવા ડાલારે મન હરલેગઈ છબ્યાલી
વાહ કયા ગાતી હોખીખી નિરાલે તેરે નખરેમે

ગરમમસાલા,

આવો સાંવરીયા મોરી સેજરીયા.

ખીતી જાતી ઉમરીયા હમારીરે તુમસે,

૨૧

બકાવલી.

કોઈ રખડી મરણ કયા જાને દુનીયા મતલબ આપનાજાને
જો હસપર ખીપતા ખીતીહૈય જાને ચોલા જાને કોઈ,
જો મેં જાતું તું કયાં જાને ફરમાના ઇંદર રાજાને
તુરીમે તુર સમજાને આદમકો આદમ પાજાને,
જ્ય રંગમે રંગ મીલા જાને તબ તનસે સંગ છુટા જાને.
કોઈ રખડી મરણ કયા જાને,

૨૨

બુદ્ધમે વહેશી-

સૈયા મુજે હાથોં દે કંગન બનાદે.

કંગન બનાદે તું પોહચી બનાદે સૈયાં

જો તું કહેણી વોમી સુવગા લાઉંગા વોહી મેરી જાન.

(ચલો) તેરીસકમ લાઉંગા વોહી મેરી જાન.

(દેખાજાઓ જાઓ) લાઉંગા વોહી મેરી જાન,

તઓઆ ત યાઆ તઓઆ દેખો છોડો દુરા મેરા હાથ.

[ઉઘ મરગમ હાઓ; અરે બાપરે]

ખાલીલી બનવાડું તુજે છુન્દેલી બનવાડું તુજે,

હું સલીલી બનવા હું તુજે કહેછડે દાનો તહરેદાર.

(હા) અઓસે ચલું, અઓસે ફીરું, ફીર ન કરુંગી તારાર,

(સચ) સખ કુન્છ હોમે તઠયાર એક બોસા. દીલાદે સૈયા.

૨૩

ધુપ-છાંવ.

સંસાર વામે કોઇરે બનલાવો કહીં સુખીયાણ,

રાજાલી દુખીયા ઝોર પરજાલી દુખીયાણ,

દુખીયા જગતમે જુવાનીયા નર નારિયાણ.

કુદી ઉમીદમે એહ જકડા હોમે હવડાણ,

દુદી ઉમીદમે ફીર સહેતા હોમે જુવાનીયાણ.

તોરી હસખલ હય ખ્યારી તોરી કસખલ હય ન્યારી

કરો ધાતેન મોશે સાવરીયાં જન.

તેરી જીલદે હય કાલી તેરે ગાલોપે લાલી;

તેરે નયનાડી લાગે કટારીયા જન.

જાઓ જાઓ નાદાં મોદે ન ખનાવો જન,

નયનોંશે નયના મીઝાળો મોરી જન;

એજ છોડો છોડો હાત કરો ઝોરોંશે ધાત નહોં હો

ગી થેહે ખાંત.

એજ વાહ વાહ, વાહ વાહ વાહ વાહ વાહ,

કંથ જીન રહી એકલ મેરિ જન.

કંથ જીન રહી એકલી મેરી જન,

છોડ ચલા જોઈમાન—કથખીન;

પ્રીતમ ખડો પાહાડપે હમ જમનાં કે તીર,

અખડો મીસના કહીન હે પાહું પડે જ'છર.

કંથ૦

ચંદા જો તેરી ચાંદનીરે સુતી પલંગ જીઝાય,

જખ જખું જખ એકલીરે મરું કટારી ખાય.

કંથ૦

પ્રીતમ તું મત જાણીઓરે તું જીછડે મુજ ચેત,

જેસી જલડી માછલીરે તલરત હું દીનરેન;

કંથ૦

પ્રીતમ તું મત જાનીઓરે તું જીછડે મુજ ચેત,

જેસી જગલડી લાકડીરે સીસગત હું દીનરેન

કંથ૦

લકડી જલ કોયલા ભયારે કોયલા જલ ભઈ રાખ

મેં પાપન એસી જલારે ન કોયલા ભય રાખ

કંથ૦

જો મેં એસા જાનતીરે પ્રીતમકીએ દુખ હોય;

નગર ઠંઢેરો ફેતરીરે પ્રીતન કરીધો કોય.

કંથ૦

નદી કીનારે મુઠ્ઠાં જલેરે મેં જાતું કુછ હોય,

જનકે કારણુ લેખ લીઆરે ઝોહી ન જલતા કોય

કંથ૦

કાગારે કાગા રાખ તન ખાયો ચુન ચુન ખાયો માસ.

ઢોનેના તુમ મત ખાયોરે પીયા મીલનકી આસ

કંથ૦

ધાગા તુમ દીર મીલેરે કલી તુદી કુમલાય,

યાર છુટા નહી મીલેરે દગેશે દીસ ગલરાય,

કંથ૦

(૧૦)

૨૬.

હજારો મેરે કાનકા માતી [એ વાર]
 એ માતી મેરે લાખ ટકેકા ઘર છતીવનપર શાતી હાં
 એ માતીકીમેરે હાખ ભરી હે જળ જમુનાપર ઘોતી હાં
 એ માતી મેરા કોઈ કુંડકે લાવે આધા જોખન ઉસ
 અગલી બજાર મેને માતીની ખોયા પીછડી બ ખ હાં
 એ માતીકું મેરે બાલ પરોયા આયનેમં જોતી હાં
 એ માતીકે બદલે માતી મંગાદે માતી બીના નહી
 માતી હજારો

૨૭

મુરદિ શક.

જગવાળી તે હારી કરતારી કે વારી,
 હુલકારી કુદરતકી હયે સગરો જગવારી,
 લીખત લીખત તુમારો સાર દુલપાન કારકાર
 કોઇન પાંચો યુનકા પાર હરશ જગાત હયે હારી
 જગવાલી

શેર

રામ ઝરખે બેઠકે સખકા મુજરા લેત.
 જેસી છનકી ચાકરી વએમે ઉનકો દેત,
 તું માતાતું પિતા પ્યારા તું દાતા તું ત્રાતા તોયે
 તનમન ધન હયવારી...જગવાલી

૨૮

બજમેદાની.

એ કમર પતલી લચક છામ પ્યારીરે,
 નયના રસિલે ચિંતવન મતવારીરે;
 ગારી કલંધયાં નાજુક બકયાં;
 મારે પીયાકી ચાલ હય નયારીરે,
 ખુદાને દિલ એહ દીયા લજતે વફાકે લાયે,
 મીલી હય આંખ તો દીદાર દીલરખાકે લીયે
 અજાબ કયું એહસહું જાને મુખતીલાકે લીયે

૨૯

બકાવલી.

ધનકી મહોખત પ્યારમે બંદી ફરી આજરમે
 જખ તકે અપની જાતકી અજારતસે એ હારાનહો
 બેકસન હાથે બરાનહો લાચાર બચારાનહો

મુઝશે રજા પાકર ઉતર શાદીપે એ પ્યારા નહો,
 પાંતક હમારે હસમકોં પથ્થરસે છુટકારા કહો;
 ભજા હુઆ નહી દગોલત લુટી, મજાં પથ્થરશે છુટી.
 તુઝ સાજનકી મેરો દયારો દુખ મટકી મેરી કુટી,
 ૩૦ હામાન

ચેહી બદીમ પાયા ગમ, અરે આદમ.
 બેદાર રહો દોશાયર રહો તુમ નેકીમે હરદમ-ચેહી,
 કસ દીનકો લો પચેછાન કશે સામાન.
 કશે દયાંત જરા સુલતાન બના ફીર કાંર કહા રહા
 હામાન.

કશે હરદમ રવકી યાદ રહો દીલશાદ,
 ભકી કરને વાલોંકી હોની હુયે મટીયું બરગાદ,
 જો દગોલતે તાગ્યત પાપે, ઈસ જહાંમે અશરપાયે,
 મરજાએ તો જન્મત પાયે, નાહો યાદ કરીમકી ગમ.
 અરે આદમ, ચેહી,
 ૩૧ કમન જફા દે.

કુદરતવાલા મગોલાતુ નીઆરા મગોલાતુ નીઆરા.
 વાઝ' તોપે મેરી જાન જોઈ વાઝ' તોપે મેરી જાન,
 સસાર વ.મે સારી જહાંમે નામ તેરો આસકાર,
 તેરેહી નામશે બેઠા પા રે હોતે હુ'એ અજોદાદાર,
 ૩૨ દારંગી દુનીયા

ખુદ હાથેથી જે થયું કામ થકાયે.
 થનમતકાવ હુરખાયે ખુદો
 આપયુવા વીણ સ્વર્ગે કોઈ કદી નવ જાય.
 આદનીરાહ પરઘ આંકે હતી કેમ ભુલાએ,
 તે મનનું માયુ તે મલે માહેનત ફેલે.
 ચીંતા હુજે કામે ભલે વલજે ભલે,
 તે કામ કરે ભાવે—ખુદો

૩૩

તિસાર તેરે નખરે ન જો અદાપર નીચાર.
 ગારે ગારે ગાલો બોલોકે દિલાદે, દીલકો હા મેરે કરાર
 પ્યારે પ્યારે હાથેશી ગલે લગાલે,

તુઝકોભી કરલુ મય પ્યારા,
ઝાડુ ભીખાઉ મયલાતો ભીખાઉ, ખાઉ મયકુતી પયગર.
હાથોમે ચુડીયા નાકમે નથની, પાઉમે મોતીકા હાર

૩૪

પિલે મેકો જમ રંગીલા પિલે મેકો જમ.
પિનેસે હાવે આરામ બાલમ પીલે મેકો જમ,
ક્યુ' બચેકે બે કામ રાજ પીલે મેકો જમ!
દાર તો પયારો પીએરે રાતાં રાખે નેન.
મુતો સાહેબો જગશે તો ઘાશે રંગની રેન; બાલમ
ઘોડા મેરા કમ ચલેરે દીન થોડા ધર દુર.
શાજી છોટી કાસિની મારે જોખન જય ભરપુર,
સાંજ પડેને સાહેબો મારો દારૂડી પીવા જય.
અડધી રાતે આંગણે મારો નાનુક જય ધબરાયે છં
ઉચે પાયે ઢાલીઓ દિલી પડી નવાર,
શાહુડો રંગ ભિજ્યો કાંઈ રમિયો નંદકુમાર રંગી
રાત પડેને સાહેબો મારો નાવે મુવા ઘેર.
રાંડાને ઘેર જમ મુવે મારી આંખે આવે ઝેર; રાજ.
દાર તો દગ દગ કરેરે પયાલો કરે પુકાર,
ભરદેવે મરગ લોચની તમે પિયાને રાજકુમાર બા.
સુરજ થાને પુજશારે ભર મોતીરો ધાર.
દો ધડી મોડો ઉગજે મારો સાહેબો ખેલે શીકાર રં
ગાપીચંદ.

૩૫

જાએ જાવ કીસ નાદાનકો કુસલાને આયે.
કિસને બહુકાને આયે કીસને બહુલાને આયે,
ખાતોમે લાને આયે! ખાતોમે પાને આયે.
પુરે નાદાન અપની નાદાની દિખલાને આયે, જાવોજી
આગે ઉસ્તાદકે ઉસ્તાદી કરને આના કયસા;
દરિયામે ડાલને દોજમ પાની જાના કયસા,
ફિરતે હો ઘેર ઘેર કરતે હોહો ફેરે,
આતેહો મેરે ડેરે જાતે હાખનકે ચેરે;
જાઅય બંદા અયસે ફનદે ગારખ ધન્ધે દેખે. ચંદે
કયા હુમકો સિખલાને આયે જાવોજી, જાવોજી

ચકમાં ચલતાં છલતાં જલતાં મુજકો એહ ક્યા દીલમે,
સમઝા,

ચીકના ફીતના કરના દમકા પ્યાલા હયએ સમકા.

તેગમારું મનનનનન, જાંન જાએ સનનનનન

બનકે મુરદા ફડકેમુરધા સાથી હો વહીં જમકા ચકમા

જો પીયા આયેના મોસે સહા દુખ જાયના.

જ્યા જાયે જરાયે સતાયે. હીયા;

મુજકો માંભુમ નથા પહેલે લગાના દીલકા.

મેરે પેહેલુમે હમેશા થા ઠીકાના દીલકા.

યાદ આતા હએ ખુશીકા વોહ જમાના દીલકા.

અખ તો મુશકીલ હય મેરે કાખુમે આતા દીલકા.

જાન લેજાતા હએ કમખખત એહજાના દીલકા,

મુખ પાયેના ગમ જાએના કુછ ભાએના; પીયા.

તુમરે દુંગા મય વાકી ખખરીયા જાન.

મુઝે દેઠા એ પ્યારી સુન્દરીયા જાન, તું

પ્યારી ચેચળ હય ન્યારી ન્યારી છલબલ

અએ જારે મુવે ચલ ચલ ન ગુલામકા કામલુ.

અક્ષર કામ કરંગા ખુશ અનજામ કરંગા,

બસ કુચ્છ કામ નહી જા ચલ ચલ ચોર કહીંકાં

ચુપના કામ કહીં તું કર બદનામ નહી તું.

હય નોકેર બરતર અફસર તુજપર,

બદતર અજખર અફસર હમપર;

અખમા મુજે અચ્છીસી ટોપી મંગા દે

ટોપી મંગાદે ઘોડા દીલાદે જોડા દીલાદે, સીલાદે;

ગાડીમે લેહંગા ઘોડેમે બેહુંગા કચ કચ હુંહુંહું

આહીસ્તા આહીસ્તા આહીસ્તા બસ થમ થમ થમ,

અખમાં મુજે બંદુક છોટીસી લાદે,

બંદુક લાદે ભાલાં મંગાદે તીરો કમાન દીલાદે.

(૧૪)

તોપાંકો છોડંગા દીલેકો તોડંગા ગોલા ચલાઉંગા,
 ઘરરરર ધુરીમ.
 ઝટપટ હો ઝટપટ હો ઝટપટ હો ફરર ધરર હુમ હુમ;
 ૪૦ ધુરી દસક.
 છાંડો છાંડો મારિ કલઘયાં દુખાવ નહી બઘયાં
 પડુ'મે પૈયાં પૈયાં-

આહા રગરીઆં સખ તોરે રીઆં,
 કરો દખોજો લડકઝાં;
 કોઈ સખીજો સુનપૈયાં આ આ આ આ જઠઝાં-છાંડો
 યુરીયાં મારી કરકાજ દખો દખો તુમ રામ દોહાધ
 કાપેહીયાં છયાં ગમન રસીયા કયા મન બરીયાં,
 આપોજી આપોજી ના તરસાવોજી હે હે હે હે
 બાકી જનીયાં-છાંડો

૪૧

હરીશ્ચંદ્ર

હાન દીલરામ તો કયા દીલકો આરામ
 દિલકો, આરામ ન તો હનેસે કામ—હોન
 આંખોને કાંતિલકે બરછી હય મારી
 મયે બનકે મતવારી હું કાંતિલ પરવારી.
 હય હશે બેનરી, લાચારી, લાચારી-કયાં.

૪૨

હામાન

મારે પડે હુમ પ્યારી ફળનકે.

પ્યારી ફળનકે નાજુક બદનકે મારે

ઈનકાર છોડો ચકરાર જોડો;

દુલહા બનાઉં જાઉં વારી દુલહનકે મારે

મીસરી ખીલાદે શરબત પીલાદે,

બોસે દે ડાલ પ્યારી પ્યારે દહનકે મારે

દીલકા ગની હું ધરકા ધની હું

ગમજે દીખા ના મોહે સારે જોબનકે મારે

૪૩

અતરાસકાવલી.

જખકે કલંદર બન બન ફીરકર બદનદર લેકર આતે હયે
 તાલી બખના નીસદીન પલછીન બંદરકો અતસાતે હયે
 તુ'ને આકર કયું દીખાયે મોહે બનદરવાકે ખેલ. (૨)

(૧૫)

ભોલે ભાલે મનકો ન ભોય તોરાજેલ ઇનસાનોને
કેશે પાયા હુએવાનોડા મેલ તુને.

૪૪

ઉઠા પીયા જગારે એકેલી ડર લાગે
એકેલી ડર લાગે એકેલી ડર લાગે ઉઠા
આધી આધીરેનીઆં કોયલીઆં બોલે,
બનમે બોલે મારે—ઉઠા
ઇતનમે હો ગઇ ભોર રે એકેલી.

૪૫

બદલ ગઈ ન્ય નારે છીનત નાહીરે.
કાગલ હોય તો વાંચે ફરી કરમ ન વાંચ્યો જાય,
કુવા હોય તો તાંબિયેરે સમુદ્ર સાગરો ન જાયરે બદ
ખેતર હોડે તો ખેડીએરે કુંગર ખેડ્યો ન જાય
પરાંચે સયાંકી પ્રીત ખુરીરે ભોર ભયો ચલ જાયરે બદ.

૪૬

પેયાં મય લાગુ આ ચાચા પીયાકે મારે,
ચીંતા હમારી બીસારે પીયારે મારે,
ચમકે નસીબો કે તારે પીયારે મારે;
દેકે રૂપેયા દુકારે પીયારે મારે.
ચાચા ને મુઝકો બનાયા શુભામ,
ચમન કરજી પીયાર જગર નીડર મુદામ;

૪૭

કમન્દે જક્ષા.

ગોહર પારી જાન હમારી નહો દુખીયા દરદીરે
સોજી શોજી બેદા હશત હો સાહેબ હમે હમ દરદીરે
દુખમે મુખ તુ માનલે પ્યારા,
ગોકે હમે બીપતા હમસર ભારી,
વોહી સુનેગા અરજરે.

૪૮

ખુરશીદે જરનીગાર.

ફરમાવો શરમાવો નહી અબ હજરત સરવરહાં
કાન હય વોહ તુમને જસપર તન મન ડારેવાર. ફર
ફસકે દામે ઇસ્કમે અબ છુટના હય હશવાર,
ધર છુટા દર છુટા હયરાનહો બન બન જાનસે

હરદમ પુરગમ દીન રતીયાં—ફર૦
 જોરવાલે આપથે કયું બને નહી ફોબર,
 હુખ જેલે ચુખ જેલે હય જોર કીધર અખશોર
 હય છસપર બહડ બહરકર બતીયાં ફર૦

૪૮

ભુલ ભુલધયાં.

છાંડે ચલે મન પરદેશી, બન બન ભટકત હાએ હાએ.
 અખ કખ લગ ફીરકર આનાજી, છોડ નગર ધર જોગ
 પાએતો; હરસે ધ્યાન લગાના છાંડ ચલે૦
 ૫૦ લયલા

મજેહદારી ગીલોરી ભરી લાલીયાં.
 ચાતુર હું નાર કરું નશારા બયપાર,
 મારે પાનોંમે ચાર ફરે શેઠ શાહુકાર અયસો જાદુહારીયાં
 ખાઉં ખીલાઉં મય ખીડા બનાઉં.
 ખીરમેં છપન મશાલે મીલાઉં,
 લઓંગ ઇલાયચી ઓર છાલીયાં,
 શહર ખીચ આઘ હમ પાન ખીડાં લાઘ પકી.
 પકી કલીયાં ગીલોરીયાં બનાઘ,
 બડી મજહુ પાઘ જો રંગીલે કભુ ખાઘ.
 માનકો પાન હય જાનકો જાન હય,
 લેલો લેલો આવા આવ ગીલોરીયાં.
 ખાવ ખાવ હાં હાં રંગવાલીયાં,

૫૧

તબદીલે કીસમત

આગ તન મન લાગી કયશે ખુઝાઉ.
 કયાખિતાઉં, કયા ચુનાઉં, કલનપાઉં, છસેજાઉં,
 એ કીસકો દીખલાઉં—આગ.
 હાયગઢ મંચહાર, પાસનાહીં વોચાર,
 દાતા કયશે રહું મનમાર.
 કથ ખીના મંચ ફામની રોઉં કયસી કરું કરતાર,
 આજા જલદી ઓ મ્યારે, એ ન્યારે જસે ચુખ પાઝીં,
 મંચ હુજપે બલજાઉં—આગ૦

૫૨

મારે આસ્તી

દુલનિયા બના રહે તોના રાજ.

ચુન ચુન કલીયા મયસેજ બીછાવું સોવે સાંસજીકા છેયાં
 નનંદકા લેયા હમારા સેયાં ગલે બીચ બેયાં.
 શોનેકી ઘડવા ગંગાજલ પાનીપીએ સાસજીકા છેયાં.
 નનંદકા લેયા હમારા સેયા ગલે બીચ બેયાં.

૫૩

આખે ઇબલીસ

ગયે કાલા હું જવાન પર હું હસીનાકી જાન,
 નામકો હયમેરે કયસા માનો પાન.

ખાતન બનાઓ સાથ મેરે આઓ કહેનાંમાન મેરાતુ અયજન
 છોડયેહુ દયાના તોડન તાન સુનલો ખાતે ખોલે કાન.

હયરંગમેરા કાલા હય ઢંગ મેરા આલા, માહેમિદેરસે
 હયખાલા મેરીશાન.

હો દુંગામેવા જજજતાર લીંબુ નારંગી અનાર મુઝ
 ખરાટે અચાર,

તુઝે હલવાલી ખીલાઉ, બરફી પેંડાલી ખીલાઉ જાન
 માલસે હુંમય ફરખાન.

૫૪

હુસ્નઆરા

એજી જાવો સજન ખડેઆએ સુમેન મોરે ગાલોકો
 મોરે ગાલોંપે ચાર કરેલાઓ નીસાર હીરે લાલોકો
 હુએ કોઇ જો નાજો કે પાલોકો.

વારે લાઓ રૂપેયનકે ગાલોકો-ચુમો,

૫૫

ખુતેનાહાક

નાચેં હુમ હુમ હુમ પ્યારી ગુલશન હયસખહરા પ્યારી
 નાચેં હીલમીલ ખીલ હાંહાંહાં.

આજ સાજ કરેમેહર પીયારી રંગ હો ગતરાગ છીડ
 બહોડે શાન કરેઆન પેકુરખાન દીલોજાન,

આ દીખાએ જલવા પ્યારી ખીલજાઓગાં દીયારી

૫૬

બજમેશની

પ્યારે પરદેશ ન જાવોરેઓ-સાજના

નયનાં ખીન પ્યારે તજકર ધીરમોરે નીર બહાવે,

તેરેકુરખાન તેરેકુરખાન પ્યારે દુખદે ન પલપલીયાં,

હમ નીસદીન તન જલીયાં કરે ધીન ધીન તલ મલીયા

બેકસાર હું નબર હું નાસાર હું.
મહેરબાન તું આર આરકર મીલકર રંગરલીયાં,
૫૭ હરીશ્રદ્ધ

અરે નહીં મોહોડો છોરબરે-અરે
હાય ! છોરબરુ કયરો-અરે
ચયન કથમે પાતુ મયેં.
ઓ હમારે આપ પ્યારે અરે૦

૫૮ દીલચમન

ગુલ ચમનમે બિઝુ હુપા બડાઝેરી હમે.
કયું કરકે જાગમે જાઉં મેરા વેરી હમે ગુલ,
મીઝલસમે હુવા પુકારા કામીના બોલી.
મએરે લીયા જોગનકા બેરા હાયમે બોલી. ગુલ.

૫૯ લાનસેન

કંગનવા મેરા કરમે અરક ગયોરે.
સુનો મોરિ ગુયાં લાગું તોરી પેયાં-કંગનવા,
ગજ હુલારીરે સુનો પિયા ધ્યારીરે.
મેંબને નહીં રહેગી જોબન રસલેઉંગી,
કનર પતલિસી લચક કયોરે કંગનવા.

૬૦ હાસન

મેરા ગજકા તરાના સુનીએ ફીસાના અયેશાહ ઝીસાન
હયેએ જમાના, હસમન પુરાના સુનીએ ફીસાના અયે
આખીઃ મેરા આપશા ગયે જંગલમે હામાન.
મહેરમેયે ઊંરકી લાહલી મેરાભાઈ મુજદર જાન,
મેરી બાથી નાંદીના દાનાયગાના સુનીએ ફીસાના, અયે

૬૧ હુપ-હાંવ

આરે તોરે આનો જાનપર ફીદા જાન હમેવાલા.
ગરે ગાલોરે હમે દિલ હાલા.
મતવાડા હુ હમે ગુમે લાલા,
તેસ જોબન હમે જાની નીરાવા.
જાત બોલ્યા તો રહે હુમાવા.
મારર. આરર. બસકર. બસકર.

હટ હટ નટખટ ખટ ખસલત.

૬૨

ખુશીદેઝરનીગાર

ધુએકી ગાડી ઉડાએ લીએ જાયે.

પયસે કાલોલી ફરંગી ચારે ખાખુ,

જાતનહી દેખે જમાત નહી દેખે, એકહી મે સખકો

ખીસાય લાએજાય,

હીન્ડુ મુસલમાન લંગી ચમારશે, ટીકીટ કેરવીએ

ગીનીએ લીએ જાય.

દીલહી શહેરસે ચલે જો મુસાફીર, મુંબઈ કલકત્તા,

લાગાય લીએજાય, ધુએકી.

૬૩

હુસ્નઆરા

પ્યારી ખહેર ખુદા દીલકો સંભાલીયે.

નાહક રંજન પાલીએ-પ્યારી,

જોગમ ખાએગી તો પછતાએગી હાં.

દીલસે ખીયાલ યે ટાલીયે-પ્યારી,

વોહુ ધટી આએગી ખીયા કોલી પાએગી.

તબ અરમાન નીકાલીએ-પ્યારી,

૬૪

ખુતેનહાક

દુર દુર જા પરહો દુર બેશઉદતું, મુહકો તેરે હલમુ

મસાની મજુરતું,

દાચારવાતે, લેમારલાતે, ખાતે મીઠી કરજન;

જારે જારે મુરખ નાંદાન

મુન પ્યારી તુંમાન જારી નાકર તુફાન,

જારે મુજ શયતાન અરે જાજાજા

અરે આઆઆ હટનસા ખટનસા ખોસા ઝટપટ દીસા

જાજારે કાલે લાંચુરતું,

૬૫

મારેઅરતી

જાકોપીયુ અનારીજુવા ખેલેરે અરે હાંરે ઉચ

પાપીકે સોગમાં

નારી બેચારી દુખ હલેલાય દેયા નીર દેયા શો પ્રીતી

દીનરતીયાં નીર અખીયાં હાંસે સખીયા ફાટે છતીયાં

હાં પ્રાન લેલે

અયસેકી ખીત કઠારીકા મરનાં, બેચે ગહેના પાનાબય
મોહે રૂલવાય

અરે હાય હાય બીધાતા સંગ જીવારી દેખમય
હારી ન્યારી ખારી હાયરે ઝમેલે
૬૬ ખુરસીદેજરનીગાર

યારકે ઘર ચલ જાગે નીડર બતલાદે નગરીયા
જાનાકે ઘરકી ખખર બતલાદે
સાથ જરા ચલકે ડગર બતવાદે
હીલ મીલકે સંગજના, જહાંસે વોહપાના
પરીકોલે આનામ, સફરપર બાંધે કમરીઆ.

૬૭ લયલાનેહાર

નગુલ હોતો લાયે જુલજુલકો ક્યા લાલાબર
હય ગુલબર ઉસકો ખાર, કોઈ જસકા નહીં
હીલનારે નં

બેકલ ચચલ જ્યા કલશે, મોહે નહીં સિંગાર,
કારી કઠારી લગાય કિયારી, જસાયે જખાદે

બહારે - નં

ચયન પરે નહીં, રચન કટે નહીં, નયન બેઠે જલવાર
કસદે ચમનકી કળીબે-કળીમે, ગુલહો ગલિકાજો હારે-નં

૬૮ ખુને-નાહક

મોહનીયા ખ્યારી સનમશે મીલાવો
જો આહો જો માગો વોહી મોશે પાવો
ઝોહ મુંહ કાલા ઝ્યાર મસાલા જાકે ખુશકા ખાવો
મયજલા હુ' ઈરકમે તુમ ઝ્યાર ન આગ લગાયો
જનમ ઝોહ ગુન મોહે બીનતી સદા મય કરં.

દેખકે જરત મોરા જયરા

નલો નામ ઉસ ગુલકા રહલો જાવો
મત માંદ ચાંદકો ગહન લગાવોજી
બનકે ખખતી યું નહીં ફલકપે ખાક ઉડાવોજી,
મેરી કસમ તુમ નાહી મુખન ચેહી મુનાવો.

૬૯ કુલીનકાન્તા

નમું પદે બીરીબપતીને

(૨૧)

ચ દલલામ સદયદ તારું ઓકળ શરણ અમારું
ત્રેમધરી દયા નીધી આપો સન્મતીને નમું
ભસ્મ ધરી, શીર ગંગ ગોભે ઉમાયાછસંગ
૭૦ ભુલભુલૈયા

તેરી નરી જોડી જાની
પીયા પ્યારેમે જાઉં નીસાર; સુંદર છયા પ્યારે
આજા મય વારી.

મેરી જાન નયના લગાડ્યા
મુઝે ભારીશી સાડી દીલાલારે છસમે ગોરા કીનારી.
મસાલા હો છુજે ભરી સાડી દિલા દુઝ,
આજા દીલમર સુનદર મનહર જાન,
લે સામાન ચલ દુકાન.

મય કુરખાન મય કુરખાન હું અરખાન
૭૧ ભુલભુલૈયા

છએલા સુનદર લેના સુનદર થમ થમ જા
નજાના બહુકર દીકા ધડકર ધડપર ચહુકર મનકતરા
જેછ જવાન દેખો જરા
મેરો મુઠીને કયા કચ્છ ભુલે ભાલેદુકયા ભોમે ભાલેહો
સુનમે નીસાલે હો જોયો લાલા.

૭૨ ભુલભુલૈયા

ખડે જગ સરવર સુલતાન જરે
મેરે સરપર નએકર સર લડકર
લીડ કર કમતર મતકર ખટકા
નદખટ હરદમ કરે લટકા
હરદમ મલાલ ડાયો દીલસે નીકાલ મેરે
છકા જાજાલ નહો પય ગામી ખડે ધરકા
અગર હય જશર નામી
એ તાલાની કહશી ઠાની
એ નીચા હય લે જાની
અગડા નકરે એલે નદખટજા-ખડે

૭૩

ભુલભુલૈયા

નમના લગામે કોઈ માહેના બીસાર. ગયો.

(૨૨)

કયસે કરૂં રામ દબોમે કરૂં-નયના
સમયા દરસદી બે ધરી શુભ ધરી કહેલાએ
અયમે કવલકે કુલપે રસભંવરા લેને આયે,
ખીસખાના મરબના કરબના કુછ નામ

૭૪

હુલસુલેયા

મય બાજ આઘ દીલકે લગાનેસે
મોહે સંગ લીસો જયલા બકતેસે મય બાજ આ
આજ ફીર અપના ગયા વકત મુકે યાદ આયા
જેરે દીવાર કોઇ આશકે નાશા દબાયા
મયતો અઘયારથી વોહ મેરાલી ઉરતાદ આયા
મીઠનેકો આઘ મુઠયાં સાજન કો લાઈ
લગી દુસરી મહેનત ડીકાનેસે-અવબાજ આ

૭૫

હુલરૂખ સાર,

તાજરાજ તાજરાજ અટલરાજ હો સુનો હોવે
મુખારીક તુમકો પઘી તખ્ત તાજ હો-તાજ
આહત દીલસેદુર હો સારી ગઝો જનસદી અમઘમિરત
જલ રસ પીચો શાદ હો સાદી કર્વો તખ્ત સરવરઅફસાર
બહેતર ખુસતર ગઝોદર નાદીર સુનદર સુન હમાર
જન સોમે રહો સાદમાં સુખમે કરો ન દુખ સુખમે
કરો ન દુખ

સુખમે કરો ન દુખ દુખ-તાજ

૭૬

હુલરૂખસાર.

નજર પડે આપ ચંદર આહત બે જનીયાં-નજર
કુદરત સખ છંદ સલી શેહરકી ખતીયાં
દખત સુખ રહેકે કલ્સી ખશરન સુનયાં
કરૂંગી જાન ન ધતીયાં તોશો લાગી લગનીયાં-નજર
બખરે ખલા કંથ મેરા ખીદમતમે શેહકી ઘેરા
મુંદર શુલકો લાયા ઉડા પયારી; પયારી
ભોલી ભાલી આલી ફખનીયાં-નજર

૭૭

હુલરૂખસાર.

ચમન ખીચ મસ્ત સલી સીરગ નએનો વાલીયાં

(૨૩)

જોખન સોહન.

સોહન આંન ગુલકી પયારી ડાલીયાં-ચમન
 નચોખત બાજે કયારે કડકધુમ ભાવત છલખલ આજયાં
 આંન બાંન હુએ શબકી પીયારી જખ છબજાવે
 તાલીયાં-ચમન
 રહેમત રખકી બનકર બાદર બસે યહી દીન
 રએન યાંહાં,
 ખુશહો ખુશહો સખીયાં ગાએ હીલમીલ નીચે
 તાકધીના-ચમન

૭૮

તેરા તનમન કરદુંગા ખાક અએ જર દેખનાં તું દેખનાં
 જોકે ગુલ દુશમન મેરી હુએ તુને અએ ઉસ્કો બહેન ;
 કએદ ખાંતેશે નીકાલા ધરમેદી અપને અમન
 તેરાખાનાં કર તારા જખ તક રાજનાં મેન
 રાજનાં-તેરા.

બદરશે મએન ચો બની તારેશે જરરા બન ગમ
 અખરશે દરીયા બની દરીયાશે કત્રા બન ગમ-તેરા.

૭૯

અએ જગધર ગીરધર સીરધર નીરધર હોએ
 કમરલ જમાલ
 અએ સુખહાંન હુએ કુરખાન બદીલ જાંન ખુશ
 રખએ ખુદાયા
 નેક મીલા પ્યારા જગસે હુએજો ન્યારા ઉસને હુએ
 મીલ વાયા

સેરા હુએ બંધવાયા ગુન્યા હુએ ખીલવાયા હો
 એની બહા - અએ

પાલકી શાંનસે આન મીલા છબા ગમ હુએબદુરાક
 દુર કીયા એ હુએ શુકે ખુદા,
 ઉધર મધર છગર દીગર છધર તીધર
 સાંની નહી છસ્કા હાંચી નહી કીસકા સાકો હુએ
 છસ તીસકા રખતું નીગાર--અએ.

૮૦

હરીચંદ્ર.

રાજ બીન નાંહી માને નહી માંનેછ-રાજ

(૨૪)

અનં નહી ભારે જલ ન સોહાવે
કચોસી લીખી બીધનાંને જાને—રાજ.
રાજન ચાહે તાજન ચાહે,
પ્રીત તોરી જોકે ઠાંને ઠાંને—રાજ

૮૧

પુશર હરીના

કરમ કરમ હુઆ રખકા કરમ કીચો મીલે
દીલોંસે બીછડે જાનં, જાનંસે મીલી જાનાંરે
મુરાદમાની, જો દીલમે ઠાની હો તુમને, જાની
તુમમે હો પાંની—કરમ
જાટદી જાઓ જાઓ, ગુનહેગારોંકો સજાદો
જરા નાહી તરસ ખાનાં, દો જાંદાંતકા મુલતાંન
હો હુરઆંન. નીગેહઆંન શાદમાંન, શાદમાંન.
જાઓ અબ તુમ જાઓ; તુમલી જાઓ
હો મુઠાંમ રહેમત રખઆંની કરમ કરમ.

૮૨

હરીશ્વર.

માંન બડી સલી દેવોંસે જાએ સીવજ
જાએ જાએ પ્યારે જગત પુજે મીલે દરશન. તોરા
બમ બમ ભોલા—માન
શગર જાં હાંન તોરે મન આસા પાવે
હમ સલી વારી જાએરે—જાએ
અમક દનક તોરે દેવલકી ન્યાંરી
માઝી મુરાદ સુખ પાએરે—જાએ

૮૩

બકાવલી.

તુમ કમલાજી અરવા ઓ પીતા મોરા
તુમરે દુખસે હમ સખ બ્યાકુલ, તુન કમલાજી અરવા
સતી અન બેદકો લાઝી કર જોર, સીગરે ડાઝં ચકરવા
બન બન જાઉં દાઝં લાઉં સારે ધુંડુ નગરવા
જલ જલ તમેરે થાએ અથાએ જાએ લાઝી બખરવા
જન પરી યનમે દેખુ બાલુ દાઝં ચાહુ નજરવા.

૮૪

બકાવલી.

મન લગાએ હારીરે, તરી સૈયાં તે હારીરે—મન

(૨૫)

મારે મારે લેયાં મારે સંગ રહીયાંરે
મએં તોરી હૈયામે આઘ વારીરે—મન.

૮૫

બકાવલી.

મયે જાન તીધી પરીચાસે, અચ્છા નહી કોઈ
એ ખાંત મલત હજે કજ્જલી દેખા નહી કોઈ—મએ
સખ ખવાખમે ખીલકુલ વો ખીલાયત હુવે ગુમ
પરીચોં કે સીધા હુસ્નનમે ખાલા નહી કોઈ—મએ
મઆહુમ નહી કયા હુવા આરામ હમારા
બેચે બેનીકા બાએસ ગાજ્જલી ખુલતા નરી કોઈ—મએ
અકમ નહી રહતા હીલે નાકીમ હમારા
ગાખાકે મહેલ રહેમેકા ઉસકા નહી કોઈ—મએ
પેશાં નીમે લીખ્યા હજે વો પેશાં આએગા બેશક
તકદીરકે લીખમે કો ચીરતા નહી કોઈ—મએ

૮૬

બકાવલી.

દીલ બશરકો દેકે બે અખ હાહેતાઇએ
જામએ કુરખાંન ઉસકે બેમએ—દીલ
દીલમે આતા હજે ચેહી અખ બાર બાર,
લાઇએ અખ હુંડે ઉસકો હાઇએ—દીલ
રજ કરકેમે કલેજા પક ગયા,
ખાઇએ કબતકે લાલા ગમ ખાઇએ—દીલ
એક દીન મીલ જાયેતો ઉસ્તે કહુ
આઇએ હજરત સલામત આઇએ—દીલ.

૮૭

હુલહુલૈયાં,

નીધારે દેર કર દીલબર ચત્તા હય
જગર પર યાં મેરે ખંજર ચલા હય
કીસીકી કાકુલે પેચાંકા સમોદા
મેરે દીલકો મરેશાં કર ચેલા હય
દીલદાર દીલદાર દીલબર હય તન મન કુરખાન કરે
ધડી ધડી થર થર ધડક ધડક દીલ ધડકત કરે
કીસીકા હુસ્ન જમાનેમેં સખસે બલા હય
કીસીકે રૂખમે દીલ ચાંદ હોને વાલા હય

(૨૬)

કીસીકી આંખને જાદુ પરીષે ડાલા હય
કીસીકી જીલકને સુમ જીલકા બલ નીકાલા હય
કીસીકે વાસ્તે નાજોંસે દીલકો પાલા હય.

૮૮

ભુલભુલૈયાં,

જુમ જુમ જુમ જુમ જુમ જુમ જુમ, જુમ, નાયત ગત અત
ખાજત તાલ
રમ જુમ જુમ જુમ જુમ ધુંધર કરત જુમ તાન તન થઈ

તત સુનદરં ચાલ
નયન તુમા હારે હંચ મતવારે રચનસે કારે અચ જાની
સયનકે ભાલે ખુખ નીકાલે ઢંગ નીરાલે લાસાની
તત તરાંગ તક તક તક ધીધ કીટ ધીધ કીટ
ધીલાંગ તકથો તકટ ધીકા તક તક તક
ધીલાંગ ધીલાંગ તક ગીડ ગીન થઈ.

૮૯

ભુલભુલૈયા

સુન પ્યારી મોદેના ખતીયા હમરી દીલ જાનાસે
લગાના શરમાઈ કયું ભલા
હય અખીયાં પ્રેમ ચખીયાં સખ સખીયાં વારીયાં
ઢખ એહ સારી છખ નીયારી સખ પીયારી પીયારીયાં

૯૦

ભુલભુલૈયા.

જાઓજા જાઓ ન નખરે દિખાઓ લો ખીચ કોરીજાન
ખેચારી કયસી હયગી ન ની ભોલી ભાલી
અપસે વેદમ દામમે લાને વાલે બનતી હોજી કયું નાદાન
ખરખાંદ, નકરંના સાદ નકર આજદ જે વોહ
એજાજમે હય,

જલદાદ નહો સૈયા નહો ખેદાદ ચેહ કયું અંદા

જમે હય,

૯૧

ભુલભુલૈયા.

જો પીયા આયેના મોસે સહા દુઃખ જાએના
જયા જાયે જરાએ સતાએ હીયા—પીયા.
મુજકો માઆલુમ નથા પહેલે લગાના દીલકા,
મેરે પહેલુમે હમેશા થા ઠીકાના દીલકા

(૨૭.)

યાદ આતા હએ ખુસીકા વૌહ જમના દીલકા,
અખતો મુસ્કીલ હય મેરે કાખમે આના દીલકા,
જન લે જતા હએ કમખત એહ જનના દીલકા,
સુખ પાયેના ગમ જાયેના કુચ્છ ભાયેના—પીયા.

૯૨

ખુશરૂ હશીના

તોરા દરશન આજ ભયોરે
પ્રીતમ પ્યારે; જનીઆં, દીનાં રતીઆં
છતીઆં મારી ધડકી ધડકી—તોરા
સુરજન હારને તો હે મીલવાયો
આ આ ગલે મીલો મેઠે પીઅરવા
દમ દમ તન મન ખીલો ખીલો જત
પ્રીતમ પ્યારે પ્યારી તોરી ખાત
મારે જીઆ આત ખલ ખલ જત
નીસ દીન સાદ જોરે—(તુમ)—તોરો.

૯૩

ખુશરૂ હશીના.

ધજજત હમ સખ પાએ, પાએ શાદિ પાએ
મીલકે કદમસે શાદ હુએ—ધજજત.
સખ ગમસે ગમ ગીન હુએ, દીલગીર સગ્હી પાએ
કોઈ નહી જવે જવે, મેરે સીવા સીતનમે બહો તકદન
હએ ઉસજ જનાં, હરદમ મનજલ મુશકીલ પાનાં,
જાઊં જાઊં સરવર મેરે જોકે લાગી સમઝ

સમઝ આએ—ધજજત.

૯૪

ભુલભુલૈયા.

ચલો જંગ કરે' ન દીરંગ કરે દીલ તંગ કરે'
મીલ ઢંગ કરે' સહી સંગ કરે' ચલો યારો સારો
મારો મારો છાપા મારો ઘાત કરો સહી સંગ કરે—ચલો
હમ જરી સીતમગરી સીતમગરી ઢખાએ' યારો
સીપાહગરી દીલાવરી દીખાએ' હાં હાં હાં હાં હાં
કામસે નામ હય યાર ધધર ધધરએ ભરકે કીસે
જરસ હમ ફીરે=

૯૫

ભુલભુલૈયા.

બદ ફીર મતીસે હો ગએ સામાં નએ નએ

દ્વાસીલ કીએ હાંપ હસરતો અરમા નએ નએ
 શુભતમે અએરે લાયલો શુલ અખ કહાં નસીખ
 સહેરા નએ નએ હય ખીયામાં નએ નએ
 કરતાહું કદ્ર અપને દીલે લખત લખતકી
 પએદા કીએ હય લાયએ બદ ખસા નએ નએ

૯૬

બકાવલી.

તેરા શુકો અહેસાંન પરવર દીગાર
 મીલા શુમ હુવા ગૌહરે શાહવાર-તેરા
 મુન અએ મેરે તુરે ખસર નામવર
 મીલી મુજકો પહેલેહી તેરી ખખર
 કે તુજે, એ દેલત એ હશમત સાલે
 એ ચકબાલ એશાનો શએકત મીલે-તેરા
 મગર તેરી ખાયસશે અએ નેક નામ
 હુઈ હમરે એ કુચ્છ સુસીખત નમામ
 તેરે ભાઈલીએ પરસ્તા એ દુલ
 મએ ઉસ રલમે ખીલકુલ ગયા રંગ હુલ-તેરા

૯૭

બકાવલી.

તોરા સખ નહી કરનારે, મહેસાન પ્યારી શાન
 રતીયા તરસ કાહે બતીયાં બનાએ-તોરા
 દરશ દરશ એશે બરાત પુકારે
 અએસો કરના દીલ ખરશે
 જાંન જાંન મેરી તું ખાત જાન મએને તેરી જાંતે જાની
 તુંને મોરી જાની--તોરા.

૯૮

ગુશર હસીને

ચજદાંકી રહે મહેરખાનીયાં કરમએ તેરે આલમ,
 આલમ હરદમ પાતા હએ, શાદમાનીઆં—ચજદાંકી
 તેરી સખરો આલા શાન. અએ સુલતાન
 તું લાસાની, હએ તું બલાની, બવેદાંનો સખ
 હએ ફાંની પખ છાંનીઆં—ચજદાંકી,
 આલમકા તું પાલન હારા, હીરદ એદર ભાવે
 તું પ્યારા, સખ શુનીઅનમે, શુની હએ ન્યારા
 ખરતર. તેરી શાંન, અએ કાદીર શુખહાંન, તું.

હુઅ ખાલા સખસે આલા લેઢાવાલા; ખારીતઆલા
કુદરત વાલા-ચજદાંકી

૯૯

ખુશર હરીના.

જનાં મન ખીચ કરત નહી ચીંતા
મન ખીચ ખસ્ત નહી વોહ
ખાતી ખતીઆં ખવાખ ઝીનતા જનાં.
વતન ઘ્યાલાગત અખ ચીનન ખશત રહેા
વતન ખુતન અખ ચીનન જનો, કહેતી હું મએ
જતા-જનાં

૧૦૦

ભુલભુલૈયા,

સખ ધર પાગલ, શખ ધર પાગલ સખ ધર દીવાના
અનદર પાગલ ખાદર પાગલ ચકકમે આના
નોકર પાગલ ચાકર પાગલ કીસકા ગમ ખાના
શખમે અખદુલ કરીમ દાના
યા ખુદા કયા હુવા ગજખ યા ખુદા પાગલ હય

ખશકે ખસ

કયા કરના મેર મઓલા, હય પાગલ શોરદ ઓલા
હય ખુન હમારા ખવલા છુટા પીના ખાના
આગ લગાઓ તુમ દર દર રીરન હો માહુલ
શખમે અખદુલ કરીમ દાના

૧૦૧

ભુલભુલૈયા

ધુમ સારે જગમે રેહારે તનમન કર
હિંમતવાળી સુંદર નારી બન બન કર;
હર હર થર થર હર હર શેરે નર કરે જમ,
ખજર ચલે સન સન કર.
કોઇ મુજે જાને કયા સુરતકો પહેખાને કયા;
ખારે ખારા મીલે દરશન કર કર
હમ દમ હો બહમ ટળે ગમ ઓ અલમ,
મીલે હમ તન મન ધન અરપન કર.

૧૦૨

ભુલભુલૈયા.

હાંડ ચલે મન પરદેશી
ખાન ખાન બાકત હાંડે હાંડે અખ કલખગ ફી-કદ
આનાજી

છાડ નગર ધરજોમ પાએ તો .
હરશે ધયાન લગાના—છાંડ ચલે.

૧૦૩

હુલબુલેયા.

માલા મુખામલા જયથ તીકીટ કાકુન કાવદેકના,
આલા ખંડાયાયા ઘાટ તીથી ગાડી હોતી તાર
આતા યોગ દયા તુન ગાડી કાવ જમના,
માલ ગવલ્યાચી રાધા કસ્ન લોપાલા દુધા,
ગારે ગાળ દેના તન રાહીના;

૧૦૪

ઘટ ઠોરો સાવરીયાં ભર ગગરી,
ગમથી બજરીયા મયલે આઘ ફલદી;
મારે બાલે જોખનવાપે છાઘ જરદી,
ગમથી મય પનીયા બીસારી હગરી.
મુએ આતુર તુરકવાને ફેરી ગગરી,

૧૦૫

લેચેરવી—ગજલા.

મરતી હું તેરે હીજરમે અ ચોયાર બખર લે તર્જ
યારખ મેરા મુલતાન ખોદા દોસ્ત કહા હુએ
બસ આઠ પહેરનામ ચેહી વીરદે ઝગાં હુએ-ચારખ
હાતીમક ફકત નામ મુનેચે તુને દેખે,
શો જોકી તરાહ દરતે સખા તેરા હુએ-ચારખ
વોહ અદલે સખાવત તેરી હુલે નહી જાતી
જખતક કે તને ઝારસે બાકી મેરી જાંહુએ-ચારખ
બસ ગમને તેરે શહેર બહર કરદીયા હમકો,
પદ્ધ્યા હમે ચારખ વોહ ખુદા દોસ્ત જહાં હુએ-ચારખ
મુલઝારે યમન છુટે ન કયુ હમસે “ઝરીફા”
જોનેશે ખુદાદોસ્તકે પામાં લેખી ઝાંહુએ-ચારખ

૧૦૬

મદ મસ્તાની કાયા ફેગટ ફુલાણીરે,
ફેગટ ફુલાણી કાયા હુલી ભરકાણીરે;
જોખન જાશે જરા પલ્યાં પેખાશે કાયા,
કાળ કોપી કરશે લાંબીરે,

મદ

મદક

રૂપ અરૂપ થાશે, લાલીરે લુટાશે કાયા,
ઠાલી બની ઠકરાનીરે,
ગાવિંદ ગુણ ન ગાશે પછી પસ્તાવો થાશે,
કુઝ નથી મસ્તવાણીરે.

મ'૦

૨૬૦

કુમરી ૧૦૭

છારી બામનકી—છારી બામનકી
અ'ચારે' અંતર લગાકે ચલી—છાડી
હાથમે લે પીંજરા લે ગુલાબકી છડી
લીડીબજાર સારા હુમતી ચલી—છાડી

૧૦૮

હાય કેમ આ સહેશે ઉજેની રંગપો
સહેશે ઉજેની રંગપો.

વણી થઇ છે રાખજી માફ રાખો

૨૬

બાણુ લક્ષ માળવાના છે સ્વામી

કામ કોડીલા રૂપે ન ખામી;

ગૌર અંગે ભણુત શી જામીરે,

હાય કેમ આ સહેશે ઉજેની રંગપો.

૨

એક બાણુ કંઠા તમારી રૂએ,

અંદકળા ચોધારાં નીર ચુએ;

બાપુ સુખે ન આજ કોઇ સુએરે,

હાય કેમ આ સહેશે ઉજેની રંગપો.

૨

મેહલે મેહલે વિલાપ છાંયો છે,

પવન શોકના સઘળે વાયો છે;

કળકળતાં બાઈબાને ભાઈઓ છેરે,

હાય કેમ આ સહેશે ઉજેની રંગપો.

૩

ખાંધે લટકી શી ભગવી આ ઝાળી.

આવ્યાં વસે ક્યાં ગેર ગળેળી;

હાય હાથડાનાં પ્રગટાવી હોળીરે,

હાય કેમ આ સહેશે ઉજેની રંગપો.

૪

નથી વિક્રમભાની કંઈ આશા.

કીધા કરમે એવા તસાશા

એણે બીજા જંગલ ક્યાંઈ વાસ્યારે

હાથ કમ આ સહેસે ઉજેની રંડાપો. ૪
 ધણી નોધારા અમને કરોમાં,
 આવું અણધારું પગલું ભરોમાં;
 જોગી જીવતાં ચિ-તામાં ધરોમાંરે,
 હાથ કેમ આ સહેસે ઉજેની રંડાપો. ૬

૧૦૯

ગઝલ—તુરાબ.

ખુશીશ કાઢલે દીલવાર ગરદન
 ચેહ હાજર હોયે સરે બાઝાદ ગરદન,
 મ રે ચાન્કી ચેહ હોયે નીશાની,
 કમર પતલી સુરમદાર ગરદન,
 ખુદા જાનેકે જીલફે કયા બેસાહોયે,
 દખાતી ખવાબમે હરબાર ગરદન;
 તુરાબ ઉસ ચાર કે કુચેમે ન જા તું,
 મહાં કટદી હોયે નિત દો ચાર ગરદન.

૧૧૦

ભેરવી હોરી—તાલદીપચંદી
 કોન ખેલે ઝેરી હોરી સખીરી,
 પીયા હમારે છુટે જોખનવા-કોન
 એક સમે પીયા રાતકો આખે;
 ખુકડ ગુલાલ ઉઠાધ
 ઉડત ઉડત મોરી આંખોમે આવે
 ચોક્કી હમારી તોડાઈ
 સખીમે તો ઠગશે ઠગધ—કોનખેલે.
 હુમરી ૧૧૦

કંહી દેખા-હોયે ચારો મેરા સનમ
 મેરા સનમ દીલજાન સનમ-કંહી
 મેરે સનમકી વેહ હોયે નશાની
 કાલી કાલી છુટકે આરો ગોરા બદન-કંહી
 મેરે સનમકી કયા હોયે નશાની
 ગાંડકી તોપી ઉડાવે પતંગ-કંહી

ગઝલ ઝામીન ૧૧૨

મુજે કયા કીયા તુને બાતાતો પરી
 મેરા ચઝેન ગયા મેરી નીંદ ગઈ
 મેરા હોશ ગયા મેરી અકલ ગઈ
 મેરા ચઝેન ગયા મેરી નીંદ ગઈ
 નહીં સખ કરાર હુએ દીલકો ઝરી
 તેરે દેખે ધીના મુજેહ એક ઘડી
 જો દેખા હુએ નઝાવ અરવગરિ
 મેરા ચઝેન ગયા મેરી નીંદ ગઈ
 તેરે જઝોરે જફા સખી હમને સહે
 મેરે હોસો હવાસ બજા ન રહે
 મુજેહ ગીરયાને હીજમે ચઝેન નહી
 મેરા ચઝેન ગયા મેરી નીંદ ગઈ
 હવા તુજપે ફીદા દીલોંગ'સે સનમ
 મુજેહ તેરી કસમ તેરી જાંકી કસમ
 તેરી મીલનેકી યાર હવીસહી રહી
 મેરા ચઝેન ગયા મેરી નીંદ ગઈ
 લાગી અંતીશે ધરક જલાહી દીયા
 મુજેહ ખાકે ફનામે મીલાઈ દીયા
 યે નસીબમે તેરે થા ઝામાનઅલી
 મેરા ચઝેન ગયા મેરી નીંદ ગઈ

૧૧૩

વિક્રમ ચરિત્ર

એ.....આથે મટુડી લાઉં,
 પ્યારા દહરે લાલાને દુધલાડાં પાઉં;-એ૦
 હુ ગોવાલણ નાની નારી,
 પ્યારો મારો છે વિહારી;
 રંગે રમાડી રોઝાવું-પ્યારા૦

સુચના.

મુંબઈની પદા.	૦-૪-૦	મુંબાઈનું ઝરાવેત	૦-૪-૦
કુરસદે બંદાર	૦-૨-૦	તુલસીદાસ, કબીરની	
માણિકમોતીનો બાગ	૦-૨-૦	સાખી	૦-૪-૦
પંચપતીકમણ સુત્ર	૦-૮-૦	દેવતાઈ બદુગર	૦-૮-૦
રસિક સ્તવનાવળી	૦-૪-૦	કરુણચરીત બાળલીલા	૦-૧-૦
છ બાઈનો રાસ	૦-૨-૦	વાવડી ચરાડી	૦-૧-૦
લીલાવતીનો ગસ	૦-૨-૦	ચેરનાભાઈ ધંડીચેર	૦-૧-૦
અંબનશતીનો રાસ	૦-૨-૦	શુકનાવળી	૦-૧-૦
મોતીસાના દાળીયા	૦-૨-૦	ભોજબગતના ચાખખા	૦-૧-૦
ભોયણીનું વણન	૦-૨-૦	સતીશ્વરની કથા	૦-૧-૦
જેબીગોળાઓ	૦-૪-૦	આધવજીના મહીના	૦-૧-૦
નવરંગ	૦-૨-૦	રાધાજીનો વીવાહ	૦-૧-૦
નાદારંગ	૦-૩-૦	તંબોલણના કીરસા	૦-૨-૦
ધીરાંનાં પદ	૦-૨-૦	દોઆએ ગંબુલસ	૦-૨-૦
બાજનાવળી	૦-૨-૦	રોગની વારણ	૦-૮-૦
પ્રભાત સંગ્રહ	૦-૨-૦	નરસીમેતાનાખાપનું સરાદ	૦-૧-૦
નરસીમહેતાનું મામેરું	૦-૧-૦	બાદશાહીરખલ ૧૨ મા	૧-૦-૦
નરસીમહેતાનીકુંવી	૦-૧-૦	ઉત્તર ઇસલામ	૦-૮-૦
ગમત ઘંટ	૦-૪-૦	નરમુલ્યા	૦-૪-૦
શુદ્ધેતવ બંદાર	૦-૧-૦	નરસીમેતાની કીકરીનો વીવાહ	૦-૪-૦
અવકાશે બંદાર	૦-૪-૦	સરવંતસાવળીગાચીત્રવાળી	૦-૮-૦
રસીક ગાયન સંગ્રહ	૦-૪-૦	શુભચંદાવળી ગોટી	૦-૮-૦
નવતરંગ	૦-૨-૦	અભિમન્યુચકરાવોમોટા.	૦-૪-૦

આ શિવાય અમારી પાસેથી કાઢી જતનાં પુસ્તકો તથા વારતા તથા ગાયનો તથા નિશાબોમાં ચાલતી ઇત્રેજી તથા ગુજરાતી કીક્ષનેરી તથા કાયદાઓ તથા મુસલમાની ગુજરાતી કીરસાઓ તથા જનધર્મના પુસ્તકો તથા ફેન્સી કાર્ડ તથા પચુસણની કંકોત્રી તથા હીવાળાની કંકોત્રી વગેરે બાજબી કીમતે મોકલવામાં આવશે.

શા. મંગળદાસ જોષીતારામ બુકસેલર-અમદાવાદ રીચીરોડ.

